Kolozsvár 1903. V. évfolyam 86 szám Szombat, Március 28.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ..... 24 kor. (12 frt)
Félévre ..... 12 „ (6 „)
Negyedévre ..... 6 „ (3 „)
Egy hóra ..... 2 „ (1 „
Egyes szám ..... 8 fillér (4 kr.)
Vidékre ..... 10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL
Egyetem-utcza 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:
Négyszög centiméterenként 8 fillér.
Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

Megtagadott kérelmek.

Kolozsvár, március 27.

Tévednek azok, kik általában kevés figyelemre méltatják azokat a felszólalásokat és kérelmeket, melyekkel az állami tisztviselők, birák és más tisztviselői egyesületek igyekeztek a kormány által előterjesztett törvényjavaslat hibáira rámutatni és a javaslat rendelkezéseivel okozott sérelmek orvoslását — már a képviselőház pénzügyi bizottságánál keresték és kérelmezték.

Ezekért a felszólalásokért senkit sem lehet kárhoztatni, mert az állam és tisztviselői között fennálló viszony csak megengedheti azt, hogy azok, a kiknek létérdekét ez a törvényjavaslat oly közelről érinti, — arról, a mit nekik az állam a teljesitett szolgálatért javadalmazás cimen ad, egyéni véleményüket és észrevételeiket nyiltan és őszintén megtehessék és elmondhassák.

És miután a kormány határozott jelét látszott adni annak, hogy komolyan és őszintén akar a tisztviselők helyzetén segiteni, fel kellett azt tételezni, hogy azon jogos és méltányos kérelmek elől el nem zárkózhatik, melyek a javaslat birálatára irányultak s azok figyelembe vételét a pénzügyi bizottságból annyival is inkább el lehetett várni, mert elsősorban ez a bizottság volt hivatva a javaslatot alapos megbirálással a törvényhozásnak előkészitvni részletes tárgyalásához.

Az állami tisztviselők javadalmazásának kérdése tekintetéből fel kell tételeznünk azt is, hogy minden hazafiasan gondolkozó állampolgárnak tudni és éreznie kell, hogy a magyar állam fenntartása és megvédelmezésére *nem csupán fegyveres erő szükségeltetik*, hanem még megkivántatik ahoz egy másik hatalmas tényező is, *a szilárd alapon álló államkormányzat jó közigazgatással.*

Tehát az országnak két halalmi erőre van szüksége, t. i.: a katonai és a polgári hadseregre. Az állami és közigazgatási tisztviselői kar képezi az ország azon polgári hadseregét, melynek létérdeke ugyanazon elbirálás alá tartozik, mint a katonai haderőé.

Mind a két sereg a haza érdekét szolgálja és mindakettő egyenlő katonája az államnak. S azért a kettő érdeke egyenlő elbirálás alá tartozik.

Soha sem volt alkalmasabb ideje mint most, hogy ez a kérdés helyesen elbiráltassék, mert mind a két — elsőrangu országos érdek — éppen most van napirenden és olyan stádiumban, hogy azok sorsa felett a törvényhozásnak olyan megalkotandó törvények által kell intézkedni, melyek a nemzet közvéleményének megnyugtatására szolgáljanak.

Oly kérdések ezek, melyek felett kockát vetni nem lehet. És a mint az egyik sorsára nézve a pénzügyi szempontok nem domináltak, ugy a másik érdekében sem lesz szabad szükkeblüséggel gondoskodni.

Ha az egyiknek krözusi bőkezüséggel lehetett milliókat felajánlani, ugy a másiktól sem lehet Hárpágoni érzelmekkel visszatartani azt a pár milliót, melyet a törvényjavaslat éppen azoktól akar megvonni, akik legjobban rá vannak arra szorulva.

A magyar kormány már akkor tisztában volt a kérdések fogalmával és azok érdekeivel, mikor az állami tisztviselők anyagi helyzetük javitásáért meginditott országos mozgalmának jogosultságát elismerte és az alkotmányos gyülekezési joguk alapján megtartott kongresszus határozatából emlékiratba foglalt kérelmüket elfogadta.

Ezzel a tisztviselők ügye — mint elodázhatlan országos érdek — a törvényhozás programmjában felvétetett és azt, mint az államkormányzatra nézve igen fontos — megoldásra váró kérdést — a kormány gondoskodás tárgyává tette.

E tekintetben tett igéretek és kijelentések alapján a tisztviselők sorsának jobbra fordulását senki sem vonhatta kétségbe s a közhiedelem az volt, hogy a megigért törvényjavaslat által legalább azok a legszerényebb igények kifognak elégittetni, melyeket a tisztviselők a kongresszus határozatából a kormányelnöknek átnyujtott emlékiratban foglalva kérelmeztek.

Azt hittük, hogy az a törvényjavaslat, oly rendelkezéseket fog tartalmazni, melyek a tisztviselői kart kiemelik az anyagi küzdelmekből és az eddig veszélyeztetett megélhetést jobb sorssal fogják felváltani.

És most, a másfél évi reménykedés után, midőn a javaslat a képviselőház asztalára került és azt a pénzügyi bizottság is tárgyalta, meglepő csodálkozással kellett tapasztalni, hogy az *változtatás nélkül* rendeltetésének nem felelhet meg, mert annak rendelkezései a jogos és méltányos kivánalmakat nem elégitik ki s azért azt megnyugvással elfogadni nem lehet.

De beszéljenek helyettünk az adatok:

Nem csak a tisztviselők, hanem az ország közvéleménye is megdöbbenéssel fogadta a törvényjavaslatnak különösen a kezdő fizetésre vonatkozó azon szembeszökő rendelkezését, hogy *kétféle* alapszámitást alkalmaz és pedig a kevesebbet éppen a nagyobb számarányu (X. és XI.) fizetési osztályokba sorozott *kisebb tisztviselők* részére nem az általában óhajtott *1600 koronás összegben*, hanem annak megcsorbitásával *1400 korona számitással állapitotta meg.*

A kezdő fizetés kérdésének ez a szerencsétlen megoldása nagyon elkeseritette a kisebb tisztviselőket, mert ennek a javaslat indokolásában, komolyan számbavehető okokra nem találtunk.

Nem találtunk az indokolásban számszerü kimutatását annak, hogy hány kisebb állásu tisztviselőtől vétetik el az a 200 korona különbözet? És ennek kierő szakolásával tényleg mennyi az a megtakaritani szándékolt összeg, mely ha kiadatnék, mennyire veszélyeztetné az államháztartás egyensulyát?

Ha ezeket számszerü adatok alapján mérlegelni nem lehet, hogyan tudnak a felett helyes birálatot alkotni? — Egyáltalán nagy hiba volt, hogy a pénzügyi bizottság a minimum kérdése felett oly könnyedén átesett és azt nem mérlegelte nagyobb körültekintéssel s hogy nem alapos számitásokat tettek volna, vagy hogy annak különbözetére fedezetet kerestek volna — a szerencsésebb megoldást inkább áldozatul dobták és azzal elejtették az általában ohajtott 1600 koronás minimumot.

Hasonló módon bántak el a különböző szolgálati ágak részéről tárgyalt kérelmekkel. Hiába való volt egyesek felszólalása is, mert a jóakarat nagyobbára hajótörést szenvedett. Igaz ugyan, hogy a javaslat védelmezőinek nem kellett valami nagy ellentállást gyakorolni, a mi annak tulajdonitható, hogy a javaslat tanulmányozására a bizottsági tagok nem fordithattak elegendő időt. Ez abból is látható, hogy az *1600 és 1400 koronás kezdő fizetés* számításának különbözetére elég volt könnyedén oda vetni egy átlagos összeget, hogy azzal el lehessen némitani a bizottságban uralgott közfelfogást.

Pedig milyen egyszerü lett volna felvetni a kérdést, hogy milyen számitáson alapszik az a különbözet? És akkor tisztázható lett volna, hogy az a különbözet, mely a pénzügyminister ur expozéja alkalmával *5 millió korona összegben szerepelt*; a pénzügyi bizottságban a javaslat általános tárgyalásán — *3 millióra szállott le*; — a részletes tárgyaláson pedig *8 millióra szökött fel*, — tulajdonkép sem az egyik, sem a másik nem felelt meg a tényállásnak, mert — *Popovics* miniszteri tanácsos mutatta ki a tiszta valóságot számszerü adatokban: előterjesztvén, hogy az a rémséges különbözet minden kétséget kizáróan — *13.300 kisebb tisztviselőtől lenne elvonandó és csupán harmadfél millió korona* összeget tesz, vagyis teljes precizitással nem több, mint *2.600,000* korona összeg.

Ennyi tehát az a rengeteg — summa, mely a milliárdos költségvetésbe fedezet hiányában nem volt beilleszthető azért, — hogy veszedelemmel fenyegette a már többször emlitett államháztartás egyensulyát s kiszoritotta volna a magasabb érdekek előirányzatát. S ezért kellett a javaslat indokolását a következő figyelmeszteteséssel pótolni:

„A kormány kötelességének ismeri azt is kijelenteni, hogy az államra a tervezett illetmény szabályozás folytán háruló nagy megterheltetést tovább fokozhatónak nem tartja és következésképp a javaslat pénzügyi keretein tul terjeszkedő minden további törekvést olyannak tekint, a melyhez nem csatlakozhatik és a melynek érvényesüléséért a felelősséget el nem vállalhatná.“

Ez a tilalom eléggé is befolyásolta a pénzügyi bizottságot, mert egyes fontos részletkérdéseknél több kérelmet a *„Státus rendezés“ gyüjtő fogalma alá utaltak* mignem ez is már veszedelmessé kezdett válni, szerencsére azonban a pénzügyminiszter ur ennek is betudta vágni az utját azon kijelentéssel, hogy: „miután a közszolgálat igen sok ágazatában vannak sérelmes ábnormitások s minthogy, mert sok az igazságtalanság, tehát nem szabad bolygatni a dolgot.“

Ehhez a kijelentéshez már nem szükséges a magyarázat, mert a tárgyalások további fejleményeivel tisztában lehetünk.

Ámde a pénzügyminiszter kijelentését és a javaslat indokolásába foglalt tilalmát, egy leleményesebb honatya meglepő ügyességgel ki tudta játszani azzal, hogy menten azt inditványozta, hogy *fel kell emelni a miniszterek fizetését!* — Utóvégre ez az inditvány csupán 102.000 korona összeget igényel, ennnyit még ki lehet szoritani az állam pénztából.

Igaz, hogy a kormányelnök azon kijelentéssel sietett megköszönni Schmidt József képviselő inditványát, hogy

Ő t. i. a miniszterelnök nincs abban a helyzetben, hogy ezen inditványt támogathassa.

Schmidt ur azonban ragaszkodik inditványához és mi sem irigyeljük a kegyelmes urak huszszorannyi fizetésemelési többletét, csupán arra kérjük a pénzügyi bizottságot, hogy töröltesse ki a pénzügyminiszter által a javaslat indokolásából *azt a tilalmat*, mely a javaslat pénzügyi kereteit határolja, mert bizony sem az a 102.000 korona a mit a Miniszter uraknak kéretlenül ajánlottak, sem az a harmadfél millió korona összeg, melylyel *a kissebb embereket boldogitnák, az állam háztartás — egyensulyát meg nem zavarnák.*

Annyit már mi is ki tudtunk eszelni, hogy ennél a nagy kérdésnél az állam kormányzat érdekét tartva szem előtt ez a *jelentéktelen különbözet nem tekinthető oly magas pénzügyi szempontnak, hogy arra fedezet nem volna található.*

Tessék mindjárt felhasználni azt a három milló korona összeget kamatostul a mit az 1902-ik évi költségvetásben megszavazott a törvényhozás, de a kormány még eddig felhasználni nem tudott. — A következő évek szükségleteiről gondoskodni, majd csak kitelik a pénzügyminiszter zseniálitásból.

* * *

Azért bármiként tárgyalt és határozott a pénzügyi bizottság és bárhogyan is alkotta meg a maga birálatát *egy dologról nem fogja meggyőzni a közvéleményt, arról t. i., hogy az a törvényjavaslat változtatás nélkül megfelelne a méltányos és igazságos követelményeknek.*

Ennélfogva erősen hiszszük és reméljük, hogy a törvényhozás azt a javaslatot *megváltoztatás nélkül nem fogja törvényerőre emelni!*

A jog és igazság őrei és mindazok, a kiknek kezében van annak a javaslatnak a sorsa, nem engedhetik meg, hogy éppen akkor, midőn azon czél lebeg előttük, hogy az állami tisztviselők helyzetén javitsanak, e helyet alapját vessék meg a további sulyos életküzdelmeknek, s a nagyobb számarányban levő kisebb embereket arra kényszeritsék, hogy nyomoruságukat tovább hordozzák!

Végre is be kell látni, hogy ezen a réven megtakaritást felmutatni nem szerencsés kisérlet, mert ez az államkormányzat érdekére lehet káros befolyással. Azért kivánjuk, hogy a képviselőházban megejtendő tárgyaláson a tisztviselői fizetésrendezésről szóló törvényjavaclat a következő módositásokkal emeltessék törvényerőre:

a) A kezdő fizetés nem csupán a magasabb, hanem az alsóbb fizetési osztályokba sorozott tisztviselők részére is *1600 korona összegben állapitassék meg.*

b) Az illetmények szabályozásával az eddigi átlamszolgálatban szerzett jogok sértetlen hagyassanak s a fizetési többletet a törvény életbeléptetésével mindenki abban az állásában és fizetési fokozatban kapja meg, melyben a szabályozás találja, vagy a mely fokozatban a szolgálati idő után bekövetkezett előléptetésével igényli.

c) Az előléptetési viszonyok rendszere *nem 4 és 5, hanem 3, 4 és 5 szolgálati évek után meghatározott időben legyen megállapitva* s a létszámok a fizetési osztályok és fokozatokban *egyenlő aránylagossággal osztassanak be.*

Mindezeket nemcsak a méltányosság és igazság követeli, hanem Magyarország állami tekintélye is megkivánja. Ezeknek megvalósitásáért jelentéktelen pénzügyi tekintetek számba nem jöhetnek.

Harmath Domokos.

= **Az a hires pártegység.** A kormány lapjai állandóan tele tüdővel fujják azt a nótát, mely a szabadelvüpárt egybeolvadását, egységét hirdeti. Különös sulyt helyeztek annak kidomboritására, hogy az u. n. szabadelvüek, micsoda gyengéd viszonyban állanak az ujakkal, a nemzeti párt volt tagjaival. Ez az egység azonban csak addig tart mig valamelyiknek etevenére nem tapint egyes felszinre vetődő kérdés. A szociálisták felvetették a külföldi szerzetes rendek letelepedésének ügyét, melyet azután a néppárti Kaas Ivor a képviselőházban folytatott. Ezt pedig már nem hagyhatta szó nélkül *Vészi* József, ki születési körülményei s politikai hitvallása következtében ádáz ellensége a kongregációknak. Erre aztán a vele egy pártban levő, volt nemzeti párti kath. lelkész képviselő *Blaskovich* Ferenc csunyán megtámadta Lloyd klubbeli társát, mire Vészi természetesen ismét válaszol. Nem megyünk bele annak taglalásába, kinek van igaza. Valószinü, hogy a két véglet közül — melyet a két képviselő egyénisége kifejez — egy harmadik álláspont a helyes. Ám viszont azt sem mulaszthatjuk el, hogy reá ne mutassunk a szabadelvüpárt tagjainak valóban megható egyetértésére, mely a mostani harcból is ékesen kidomborodik. A bomlás mindenesetre a küszöbön van. Az együvé nem tartozó, de időlegesen összeforrott politikai elemek összeütközéseiből, a jelen esetben csak a nemzetnek lehet haszna. Erre pedig már nagy szükségünk van.

= **Kiegyezési tárgyalások.** A vám és kereskedelmi szövetségről szóló törvényjavaslat tárgyalását tegnap kezdte meg a képviselőház közgazdasági bizottsága és ezzel az égetően fontos kérdés ismét napirendre került. A katonai javaslatok elleni harc még javában folyik s ime egy ujabb, talán a mostaninál is hevesebbnek igérkező küzdelem veti előre árnyékát. Az ellenzék már a bizottságban is teljes erejével fog sikra szállni *Széll* Kálmán csufos javaslatai ellen s követelni fogja a magyar érdekek teljes érvényesitését. A harc tehát két helyen folyik. A nyilt parlamenti ülésen a katonai követelések ellen, a bizottságban pedig gazdasági érdekeink megvédelmezéséért. Hogy Széll Kálmán mikép véli e kettős küzdelmet keresztül vivni, annak csak az ő fortélyaiban kiszámithatatlan agya a megmondhatója. Annyit azonban már ma is jó lélekkel konstatálhatunk, hogy e két kemény dió közül egy is elegendő arra, hogy Széll Kálmánt és táborkarát elsőpörje a parlamenti élet szinpadáról.

Országgyülés.

— Fővárosi tudósitónktól. —

Budapest, március 27.

A képviselőház ülése.

Elnök: **Apponyi** Albert.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után elnök jelenti, hogy Pap Zoltán napirend előtt óhajt felszólalni.

Pap Zoltán csak azt akarja kijelenteni, hogy a tegnapról elmaradt interpellációját szerdán fogja megtartani, mert holnap nem lesz jelen.

Elnök: Következik gróf Zichy Jenő inditványa.

Zichy Jenő gróf: A házszabályok 190. §. megváltoztatását kéri olyképen, hogy a jövőben a napirend megállapitásához ne 100, hanem 40 képviselő jelenléte legyen elegendő.

Elnök: Felteszi a kérdést, óhajtja-e a Ház tárgyalni Zichy Jenő gróf inditványát. (Felkiálltások: Igen! Nem!)

Zichy Jenő gróf: Kétsége van az iránt, hogy a Ház határozatképes-e?

Elnök: Elrendeli a jelenlevők megszámlálását.

Jegyzők: Megszámlálják a képviselőket.

Elnök: Jelenti, hogy a Ház határozatképes. Ismételten felteszi a kérdést, kivánják e tárgyalni az inditványt? (Felkiáltások: Igen! Nem!) A kik elfogadják, álljanak fel. (A szabadelvü-párt feláll, ugyszinte Széll, Fejérváry.)

Endrey Gyula: Ni milyen kedves lett egyszerre a honvédelmi miniszternek Zichy Jenő!

Kubik Béla: Ellenpróbát kérünk.

Elnök: A kik nem kivánják az inditvány tárgyalását, álljanak fel. (A bal és szélsőbal feláll.) Eszerint a többség kivánja a tárgyalást.)

Kubik Béla: Tessék megszámlálni a szavazást.

Elnök: Megszámlálás nélkül konstatálja a többséget. Az elnökség majd inditványozni fogja a tárgyalásnak napirendre való tüzését.

Kubik Béla: Tárgyaljuk holnap.

Elnök: Következik Visontai Soma inditványa.

Visontai Soma: Inditványozza, hogy a rendőrségnek multkori brutálitása ügyében az iratokat tegyék át az ügyészséghez, mint pártatlan biróhoz. (Helyeslés a szélsőbalon.) A felizgatott közvélemény követeli ezt. (Ugy van! a szélsőbalon.) Kéri inditványának elfogadását.

Széll Kálmán miniszterelnök: Már az első nap kijelentette, hogy ez ügyben vizsgálatot rendelt el. Törvényesen jár el akkor, mert a perrendtartás 95. §-a előirja, melyik hatóság illetékes ebben a tárgyalásra. Megmondotta volt már akkor, hogy az iratok át lesznek téve az ügyészséghez. Az ügyészség már átiratot is intézett a rendőrséghez, bekérve az átiratokat. Nyugodjon ebbe belé a Ház és mellőzze az inditványt.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Egyetért a miniszterelnökkel s kéri az inditvány mellőzését.

Visontai Soma: Fenntartja inditványát.

Elnök: Jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást kért az inditvány elfogadására.

Münnich Aurél: Jelen vannak-e az aláirók.

Knbik Béla: Tessék meggyőződni.

Elnök: Összehasonlitja.

Nessi Pál: Mind itt vagyunk.

Elnök: Jelenti, hogy a névszerinti szavazás ellen nincs észrevétele. A szavazás az „U“ betünél fog kezdődni. (Felkiáltások jobbról: Unalmas, utálatos! Kiáltások a szélsőbalról: Ugy kell! Ugy kell!)

Bakonyi Samu: Nem árt egy kis változatósság.

Elnök: Az ülést 10 perczre felfüggeszti.

Tiz perc szünet.

Szünet után:

Elnök: Elrendeli a névszerinti szavazást.

Megtörténik. A Ház 58 szótöbbséggel elveti Visontai inditványát.

Elnök: Kihirdeti az eredményt. Következik a napirend: az ujoncjavaslatok folytatólagos tárgyalása.

Thaly Kálmán: Elismeréssel szól arról, hogy a parlamentben minden fontos ügyet oly nagy körültekintéssel birálnak meg az utóbbi időkben. Mint egyik legrégibb tagja a Háznak, ki a katonai vitákban mindig részt vett, mondja ezt. (Zajos éljenzés, taps a szélsőbalon.) Régebben a katonai kérdésekben igen kevesen szólottak fel. Ő azonban 25 év alatt annyit foglalkozott és annyiszor szólalt fel katonai dolgokban, mint senki a parlamentben. De tele is van már a katonai ügyekkel. A vita már ugyszólván minden oldalról ki van meritve már, mindazonáltal történelmileg óhajt foglalkozni vele.

I. Ferdinándtól kezdve a hadseregben az összmonarchia iránti törekvés felfogása uralkodott. Három izben sikerült is ez nekik látszólag, de jogilag soha. Először Leopold idejében, másodszor Mária Therézia halála után, midőn II. József mint kalapos király uralkodott. Ez tiz évig tartott, a harmadikat a parlament öregebb tagjai már megérték, 1849-től kezdődött ez, midőn az oroszok segitségével legyőztek és tartott a 67-es kiegyezésig. Tehát háromszor meg volt az osztrák összmonarchia alakitva, de hála az Istennek mindháromszor összeomlott az. A dinasztia a saját javára is jónak látta kiegyezni a nemzettel.

Azt mondják, hogy a magyar nemzet összes kulturáját a németeknek köszönhette. Ezt óhajtja történelmileg megcáfolni s erre kéri a Ház előzetes engedelmét.

Elnök: Kijelenti, hogy a Ház erre nézve az engedélyt megadja. (Halljuk! Halljuk! a szélsóbalon,)

Thaly Kálmán: Az Árpád-kori müveltséget kezdi fejtegetni. Igen sok olyan dolguk volt a honfoglaló magyaroknak, melyet éppen a nyugati népek vettek át. Majd elsorolva ezer éves történetünk kulturális fejlődését, oda kaukludál, hogy ha kaptunk a németektől kulturát, de mi is adtunk ám nekik minden tekintetben. De ha nem is adtunk volna soha, az egy intézmény a »huszárság«, mely teljesen és kizárólag magyar intézmény, ez elegendő arra, hogy méltánylást érdemeljünk. Meg kell ezt szivlelni mindenkinek egyformán, pártkülönbség nélkül s visszautasitani azt a dölyfös hangot, melyből a német büszkeség szól. (Nagy tetszés.)

Ezután hosszan, történelmi adatokkal cáfolja azt az állitást, mintha bennünket Ausztria mentett volna föl a török járom alól.

Thaly után **Kaas** Ivor személyes kérdésben szólalt fel. Visszatért Eötvös Ká-

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

rolynak ama rektifikációjára, mintha Bernande apácának ő lenne az ügyvédje. Kijelenti, hogy a lapokban olvasta azt, hogy Eötvös elvállalta az apáca ügyvédi képviseletét. Kijelenti még azt is, hogy a Házon kivül ellene emelt vádakra is alkalmas módon meg fog felelni.

Ezután interpelláció következett.

Pichler Győző: A rendőrségi brutalitások ügyében interpellálta a belügyminisztert. Beszédében kiemelte, hogy a vizsgálat a rendőrségnél *rossz kézben van.*

Széll Kálmán azonnal válaszolt az interpellációra. Kijelentette. hogy eltussolni nem fognak semmit. Az iratokat a rendőrség, a mint a vizsgálatot befejezte, átteszi az ügyészséghez.

Beöthy Ákos: Személyes kérdésben szólal fel. Mint a „Nemzeti Kaszinó“ igazgatója szükségesnek tartja tudomásul adni, hogy a Kaszinó nem politikai, hanem társadalmi egyesület. A zászlót azért nem tüzte ki a Kaszinó, mert arra igazgatósági határozat szükséges és ez most nem történt meg.

Az ellenzék Széll Kálmánnak, Pichler Győző interpellációjára adott válaszának tudomásulvételére névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kérte.

Elnök ezt elrendelte és az ülés véget ért.

A kecskeméti intő.

Budapest, március 27.

Éveken át a magyar társadalom olyan volt, mint a holdkóros. Imbolygott tehetetlenül idestova. Érezte, hogy tenni kellene valamit, — de nem birt cselekedni.

Közéletünk félholt. Kereskedelmünk pang. Gazdasági életünk szünetel. Üzleteink bukófélben. A nagyközönség kilencven századrésze a csőd szélén. A fővárosban és vidékén a munkanélküliek ezrei és ezrei tengeregnek. Igaz, hogy Budapesten a munkanélküliek részére a hivatalos hatalom irodát állitott és rendezett be. De az is igaz, hogy ebből egyedül azoknak az alkalmazottaknak van hasznuk, kik ott a prokollumokat vezetik. No meg a háziurnak, a ki a régidők óta üresen álló lakását hivatalos helyiségnek bérbe adta.

De az éhező munkátlanoknak ez csak por a szemükbe.

Az éhező munkátlanok ezrei és ezrei jobb hazát keresnek. Részint a tengeren tul; részben pedig a szomszédban.

Akik itthon maradnak, azok a hatalom viselőitől méltán megkövetelhetik azt, hogy az ő érdekeiket tartsa szem előtt, ne pedig az idegen; az osztrák érdekek oltárán gyujtson áldozattüzet.

Csoda-e, ha az egész ország abban a hitben volt, miszerint végre-valahára kivivjuk gazdasági önállóságunkat és ezáltal segitünk anyagi ügyeinkben.

Az elmult év utolsó hónapjaiban már boldog volt mindenki, mert méltán hitte az ország népe, hogy meglesz az önálló vámterület.

Az ő év legutolsó órája azonban meghozta a szomoru csalódást!

Az ujév első hetében pedig a szabadelvü kormány erélyesen kimutatta a foga fehérét.

Az önálló vámterület; a gazdasági erősödés első feltétele helyett, uj katonai kiadásokkal és civillista emeléssel állott elő.

Egyrészről tehát elvette a magyar néptől a megélhetés, az adófizetés képességeinek létfeltételét: azt, hogy terményeink, javaink nagy része jövőben se a magunk javára fordittassék, hanem ezentul is idegen, ellenséges érzelmü népek hizlalására kelljen odaadnunk.

Másrészt pedig, ujabban még az eddigieknél is nagyobb terheket követel a kormány a magyar néptől.

Ezzel tehát bebizonyitotta a kormány azt, hogy a magyar nemzet, az adófizető polgárság neki semmi; hogy a nép ebben az alkotmányos országban egyáltalán nem számit.

Bebizonyitotta azt, hogy Magyarországon a fő Ausztria nagyhatalmi állása. A magyar nép életérdeke nem jön számitásba.

Mi tünt ki ebből?

Az, hogy a magyar kormány gyökere nem a magyar népben van.

Kitünt az, hogy az a szabadelvü többség, melyet a magyar nép választ, nem a magyar nép millióinak érdekeit képviseli.

Kitünt az, hogy ennek a hatalmas többségnek Bécsben huzzák az orrába a karikát; s a „bécsi kéz« táncoltatja őket kénye-kedve szerint épp ugy, mint az oláh rángatja szeliditett medvéjét.

Pedig hát a magyar képviselőházban ülő szabadelvü többségnek nem Bécs érdekeire kellene elsősorban figyelemmel lenni. Hiszen ők a magyar nép választott képviselői!

A magyar nemzetnek pedig valódi alkotmányosságra van szüksége. Egy alkotmányos parlamentre, mely a *nemzet* s nem a bécsi udvar érdekeit szolgálja.

Ez a tudat, hit, meggyőződés inditotta a képviselőház ellenzékét a most folyamatban lévő önvédelmi harcra.

Az az indoka a kilenc hét óta tartó parlamenti küzdelemnek.

Ez mozditotta meg az ország népét.

Ez ébresztette életre az ország közvéleményét.

Ez mozgósitja nap-nap után a küldöttségeket, — akik költséget, fáradságot nem kimélve igazolják azt be, hogy az ellenzék küzdelmével együttérez maga az egész nemzet.

Ez adja tudtára nap-nap után a küzdő ellenzéknek: *Küzdj tovább bátran. Ne tágits!*

És végre ez mozditotta meg Kecskemét város szabadelvüpártját, hogy végre-valahára közösügyes alapon álló kormánynyal egy gyékényen áruló férfiak mondják meg az ország szine előtt a hatalom viselőinek, hogy a magyar nemzet alkotmánya az erők egyensulyán alapszik.

Jó lesz a szabadelvüpártnak e felett kissé gondolkodni. A kecskeméti szabadelvüpárt küldöttsége a szabadelvüpártra és kormányra azt jelenti, hogy *a katonai javaslatokból soha sem lesz törvény.*

A kecskeméti intőt vegyék figyelembe s vonják vissza nemzetrontó javaslatukat. Még nem késő!

Hentaller Lajos.

Előfizetési felhivás.

Az évnegyed közeledtével, azokhoz fordulunk, honnan mi immár ötödik esztendeje az erőt, a támogatást kapjuk: Erdély hazafias közönségéhez.

Programmot szokás ilyenkor adni, a nagyhangu igéretek sem igen maradnak el: mi mindezt kifejezzük néhány szóban. Minden becsületes törekvés, minden mi hasznos a közre, ezeken a hasábokon támogatóra talál.

De viszont: minden, mi ezzel ellentétben van, szemben talál bennünket. Becsületes meggyőződéssel, igaz és nyilt fegyverekkel küzdünk e nemzet függetlenségéért és azokért az elvekért, melyek az országos függetlenségi és 48-as Kossuth-párt kezeibe vannak letéve.

Többet talán nem is kellene mondanunk. Öt esztendő, kicsi idő egy emberéletben, de egy lap életében elég arra, hogy tanuságot tegyen komoly törekvéseiről és igazságairól.

Az »Ujság« erre törekedett mindig és ebben rejlett az ereje. De, hogy előbbre haladhasson a cél felé: a hazafias közönséghez fordulunk ezután is támogatásért.

Kérjük a közönség szeretetét, pártfogását ezutánra is, hogy még nagyobb erővel szolgálhassuk a köz javát és érdekét.

Hazafias tisztelettel

Az „Ujság“ kiadóhivatala.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra	2 korona
Negyed évre	6 „
Félévre	12 „

»UJSÁG«
szerkesztősége és kiadóhivatala
Kolozsvárt, Egyetem-utca.

Széll Kálmán bukófélben.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, márc. 27.

Minden egyes küldöttség, amely bejön a fővárosba tüntetni a katonai javaslatok ellen, a Széll Kálmán temetési menetét teszi impozánsabbá, Felkelt az ország a katonai javaslatok ellen s igy azokból törvény nem lehet. Ellenben Széll odafent Bécsben kötelezte magát a javaslatok keresztülvitelére. Ausztriában már el is készültek velük, de a magyar miniszterelnök nem tudja a szavát beváltani. Ezért ejtik őt el Bécsben, Széll Kálmán még maga sem hiszi ezt, de a szabadelvü pártban már informálva vannak a helyzetről s keresik az utódot.

Szó sem lehet arról, hogy az obstrukció belátható időn belül véget érjen. Az ország talpon áll a katonai javaslatok ellen, a választópolgárok ezrei jönnek még Budapestre tüntetni s a Kossuth párt csak egyet tehet, hogy obstruál, küzd minden eszközzel a javaslatok ellen.

A néppárt már hetek előtt megrémült az obstrukciótól és boldog lenne, ha nem muszájna ellenzékeskednie. Molnár János és társai rettegnek az udvar neheztelésétől s kinos selyzetben vannak, mert nyiltan a kormány mellé állani nem mernek.

A kormánypártban pedig kezd megindulni a fölöszlási folyamat. A hangulat felette hüvös Széll iránt. Itt vannak első sorban a Bánffy hivei, a kik csak a kényszerhelyzet nyomása alatt maradtak meg a Széll táborában. Még a volt nemzeti pártiak ragaszkodnak hozzá leginkább, de ezek is rossz néven veszik tőle, hogy közülök senki sem ül bársonyszékben.

Széll Kálmán, Apponyi Albert és Tisza István gróf között szinte áthidalhatlanok az ellentétek. Apponyi gróf érzi helyzetének sulyos voltát s nem rokonszenvez a katonai javaslatokkal, a melyeket — ha br. Bánffy Dezső ülne most is a miniszterelnöki székben — bizonyára még ő is megobstruálna. A javaslatok ellenszenvesek az egész kormánypárt előtt, a mely irtózik attól, hogy ilyen népszerütlen kérdésben tüzön-vizen keresztül támogassa a magyar kormányt. Hiszen báró Bánffy Dezső alatt ezt meg merték volna tenni, mert tudták, hogy a képviselőválasztás idején az egész kormány mögöttük áll. De a Széll paktumos választási elve miatt bizony megbukik százszor is a kormánypárti képviselő, ha a kerületében népszerütlenné lett. *S a katonai javaslatok logikus következménye a népszerütlenség.*

Ezek az okai annak, hogy a Széll-kormány bukófélben van. *A krizist beavatott körökben májusra várják.*

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 28.

— (**Herczeg Ferencz Kolozsvárt.**) A Vörös-kereszt Egylet kolozsvári osztálya a jövő hó elején nagyobb szabásu hangversenyt rendez. A hangversenyre sikerült Herczeg Ferenczet, a kitünő irót egy felolvasásra megnyerni. Herczeg Ferencz a jövő hét szombatjára, április 4-ére jelentette be lejövetelét, igy a hangverseny ugyanazon nap délutánján lesz a Nemzeti Szinházban. A műsornak, melyet most állitanak össze, bizonyára a legérdekesebb pontja lesz az illusztris iró fölolvasása, mely iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében.

— (**Az Erdélyrészi Muzeum Egylet felolvasó ülése.**) Az Erdélyi Muzeum Egylet bölcselet-, nyelv és történettudományi szakosztályai ma szombaton délután 5 órakor az egyetem bölcsészeti karának II. sz. tantermében felolvasó ülést tartanak a következő tárgysorozattal: *1.* Dr. *Imre* Sándor: A közoktatásügy Széchenyi rendszerében. 2. Dr. *Szilasi* Mór: A rovásirás kikutatásának jelenlegi állása. Ülésein a szakosztály a felolvasások iránt érdeklődő vendégeket szivesen látja.

— (**Esküdtszéki tárgyalások.**) Megirtuk, hogy a törvényszék elnöke anyaghalmaz miatt rendkivüli esküdtszéki ülésszak tartását határozta el. Az esküdtszéki tárgyalások sorrendjét a következőleg állapitották meg:

Hétfőn (március 30.): 1. *Mohán* György a «Tribuna» felelős szerkesztője elleni sajtó utján elkövetett nemzetiségi izgatás miatt. 2. *Zittzer* Izrael ellen sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt.

Kedden (március 31.): *Mohán* György ellen sajtó utján elkövetett nemzetiségi izgatás miatt.

Április elsején nem lesz tárgyalás.

Április 2-án: *Boros* Mihály ellen emberölés büntette miatt.

Április 3-án szintén nem lesz tárgyalás.

Április 4-én: 1. *Székely* Béla ellen *Salamon* Sándor kir. albiró ellen sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt. 2. *Bernáth* Ede Sándor ellen sajtó utján elkövetett rágalmazásért.

Április 5-én, virágvasárnapján szünet.

Április 6-án: *Schaberl* József ellen a kolozsvári ipartestületi hitelszövétkezet, mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja, igazgatósága sérelmére sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt.

Április 7-én: *Székely* Béla, *Schaberl* József és dr. *Schwarz* Miksa ellen *Salamon* Sándor kir. albiró sérelmére sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt.

A tárgyalások rendszerint reggel 8 órakor kezdődnek. Az érdeklődő közönség *jegy nélkül* léphet be a tárgyalási terembe.

— (**Szakosztályi ülések.**) A iogügyi- és pénzügyi szakosztályok tegnap délután együttes ülést tartottak *Szvacsina* Géza polgármester elnöklete alatt. Tárgyalás alá került a *vásárvámdij szabályzat* módositásának kérdése és a *fogyasztási adók házi kezelésének ügye.* A vásárvám dijszabályzatot részleteiben tárgyalták. A hosszu és terjedelmes sorrendben felsorolt tételek között sok az abszurd módon megállapitott, a melyeket a közgyülésnek módositani kell. A fogyasztási adók házi kezeléséről alkotott szabályrendeletet *általánosságban* tárgyalták, a *Kanitz* Jenő meghivott szakértő által javasolt módositások elfogadásával. Ma a részletekre kerül a sor.

— (**Az országos közegészségügyi egyesület**) kolozsvár vidéki osztályának az erdélyi fürdőket ismertető tegnapi *második előadása* is a közönség rendkivül nagy érdeklődése mellett folyt le. Az előadási terem ismét zsufolásig megtelt s a tegnapelőtti szép hölgyközönség is ujból megjelent. Az első előadó dr. *Jakabházy* Zsigmond egyet. m. tanár volt, aki a fürdőknek hatásáról értekezett. Előbb a közönséges viz ivásának és a benne való fürdésnek élettani hatását tárgyalta, majd a különböző ásványvizek, különösen pedig a konyhasós szénsavas és vasas vizek külső és belső használatát ismertette. Vonzó előadása a közönségnél nagy tetszést aratott. Utána dr. *Rigler* Gusztáv egyet. tanár beszélt a meglátogatott fürdők vizének természetéről és az ásványvizek kezeléséről. Az előadó saját vizsgálatainak adataiból összeállitott hatalmas táblázatok mutatták az ásványos vizek vegyi alkatát, annak ingadozását és a közvetleenül a forrásból meritett viz bakterium tartalmát. Majd az ásványvizek helyes kezeléséről és palackozásáról értekezett, minden egyes fürdőre vonatkozólag külön kiemelve a talált hiányokat. A valóságnak szigoruan megfelelő adatok és megfigyelések halmaza valósággal meglepte a hallgatóságot. Kitünt ezekből, hogy a fürdők tulajdonosai és igazgatói kevés tiszteletreméltó kivétellel vastag hibákat követnek el a fürdők és ásványvizeik kezelésében, ami megmagyarázza azt a hanyatlást, melyet némely fürdőnél sajnosan kell tapasztalnunk. Az utolsó előadó Dr. *Genersich* Gusztáv egyetemi magán tanár volt, a ki a fürdőkön található gyógyeszközökről, az ott követett gyógymódokról, a fürdők berendezéséről, az élelmezésről, a fürdői életről, a vendégek szórakozásairól mondta el tapasztalatait ugyanazzal a pártatlan igazságossággal, mint az előtte szóló. A közönség mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a változatos és élvezetes előadást. Az egyes előadások között és az ülés végén Jegenye, Sztojka, Homoród, Málnás és Kovászna fürdők vetitett képeiben gyönyörködött a közönség. A mai ülés programmja a következő: Dr. *Filep* Gyula: Lakásviszonyokról az erdélyi fürdőkben; Dr. *Sárkány* Lajos: Az erdélyi fürdők anyagi viszonyairól; Javaslatok; Hozzászólások.

— (**Értekezlet Fadrusz János diszpolgári oklevelének átadása tárgyában.**) Szvacsina Géza ma délelőtt fél 12 órára értekezletet hivott össze a városház tanácstermébe, melyen Fadrusz János diszpolgári oklevelének átadási módozatait beszélik meg.

— (**Tüntetés Szamosujvárt.**) Egy tapintatlan cselekedet következményeként, zajos tüntetés volt e hó 25-én Szamos-Ujvárott. Megirtuk, hogy az e hó 22-én tartott tiltakozó népgyülésre, a zenekar elnöke: Ábrahám Zachár, nem engedte meg az ottani furózenekarnak, hogy a népgyülésen közreműködjék, ugy hogy a dési zenekar ment át Szamosujvárra a népgyülésre. Ábrahám Zachár cselekedete nagy elkeseredést okozott és csak alkalom kellett, hogy ez az elkeseredés meg is nyilatkozzék. E hó 25-én id. Czecz Emánuel szamosujvári köztiszteletben álló polgár nevenapja alkalmából a zenekar szerenádot adott Czecz ablaka alatt. Természetesen nagy közönség hallgatta végig a zenekar játékát. Egyszerre megjelent az ablakban Ábrahám Zachár. A mint az egybegyült közönség felismerte, hangos »abcug«, »le vele« kiáltásokban tört ki, ugy hogy a zenekarnak félbe kellett hagyni a játékot. Ezalatt a tüntetés hirére megnövekedett a tömeg, mely nyomon kisérte hazáig és abcugolta a szamosujvári zenekart, nem mulasztván el sürün éltetni a dési zenekart. A tüntető menet ezután a népgyülés elnöke, Esztegár László ügyvéd, lakása elé vonult, kit lelkesen megéljenez-tek. A Kossuth-nóta hangjai mellett oszlott szét rendben az egybegyült közönség.

TÁRCA.

Don Juan di Gandia.

— Történelmi elbeszélés. —

Az »Ujság« számára irta: **Giuliano.**

(Ötödik közlemény.)

II. (Vége.)

Végre Paolo levele megnyugtatta. de abba nem akart semmi képen se beleegyezni, hogy az álarcban és a köpenyben elhagyja a villát.

Az őrök észrevehetnék tavozását s ha megszólitják, nem tud felelni sem, minthogy nem beszél spanyolul. Ő bevárja itt a Gandiai herceget és bátor lesz, mert tudja, hogy Paolo őrködik felette. Megigérte aztán, hogy az átadott mérget a kutyáknak be fogja adni, mert azok veszélyesebbek az őröknél.

Alonso távozáskor megkérdezte az őröket, hogy nem kocintanának vele a Gandiai herceg egészségére, ki ma fogja tölteni legszebb éjszakáját. Kezdetben vonakodtak, de midőn az olasz nő, kit igen szolgálatkészszé tettek a sárga aranyak, Alonso parancsára cyprusi bort hozott a kapu mellett levő osteriából, nem állhatták meg, hogy ne igyanak egyet a herceg, de még inkább a saját egészségükre. Alonso észrevétlenül egy kis fehér port vegyitett a bor közé.

A derék spanyolok vigan iddogálták, csak midőn Alonzo már messze járt, vették észre, hogy a borban volt valami, mert a lábaik, mint az ólom, elsulyosodtak és a fejük nehéz és kábult lett.

Az altató nem tévesztette el hatását, még Morpheus palotájában sem alhattak mélyebben, mint Don Juan derék testőrei a gondjukra bizott villa előtt.

Az est beálltával megjöttek az Orsiniek. Ascanio biboros kertjéből könnyen átmásztak a kőfalon. A két nagy kutya meg se mukkant. A szegény párák még jobban aludtak, mint az őrök.

A házat körülvették. Alviano és Paolo Maddalena hálószobájába hatoltak.

A házban minden kész volt a herceg fogadására. Maddalena pompás fehér selyem spanyol-szabásu öltönyt vett magára, a herceg ajándéka volt, a haját igaz gyöngygyel fonta be, mélyen kivágott derekára egyedüli diszül egy rózsát tüzött. A kis ebédlőben szépen teritettek, virágokkal pompásan feldiszitették az asztalt. A két karos gyertyatartóban finom viaszgyertyák lobogtak. A herceg mindennel ellátta a kéjlakot. Maddalena itt várta Don Juant. — Santa Maria del Popoloban az óra huszonhármat ütött. A folyóson léptek zaja hallatszott, az ajtó megnyilt és a halálfejhez hasonlólag vigyorgó strega kiséretében Don Juan lépett be.

— Itt van a kis tündér, kegyelmes uram — mutatott a kissé sáppadt Maddalénára a streaga.

Don Juan tárt karokkal egyenesen a leány felé tartott.

— Szeretlek Maddalena! — Szeressél te is engem! suttogta, mig átakarta karolni a leány derekát. Maddalena kisiklott az ölelő karok közül és az asztal másik végére menekült.

— Játszani akarsz kis bohó?! Nevetett a herceg és utána akart iramodni.

— Megállj Gandia hercege! kiáltotta egy érces hang és valaki vállon ragadta és aztán távol dobta magától. — A herceg majdnem térdre eset, a strega tartotta fel.

— Meneküljünk innen, el vagyunk árulva! sikoltozott a banya és magával akarta ragadni Don Juant, de egy másik erős kéz megragadta a törékeny jószágot és kidobta a folyósóra, mint egy mérges férget.

— Nem mondtam, fiogy vigyázzon magára herceg, mert a rózsák szurósak? hallatszott Alonso hangja.

— Csapdába kerültem! — kiáltott a herceg, kezét kardja markolatára téve Madallena mögé menekült. Sáppadt arca ólomszürke lett, szemei kidülledtek üregeikből.

— Árulás, Paolo Gonzalvo! Hol vagytok? kiabálta a folyosón ketségbeesve a strega, de senki sem felelt. Alonso utána rohant. Idegessé teszel vén szipirtyó — és tőrét a lapockák közé döfte. A strega feljajdult, térdei meg csuklottak, összeesett, Alonso lerugta a lépcsőn a vért okádó, hörgő, vonagló vén asszonyt.

Alonso megragadta Maddalenát és erővel rántotta el a herceg elől. Don Juan azonban hosszu, lobogó ujjaiba kapaszkodott.

— Védje magát — rivalt rá Maddalena és ne kapaszkodjék belém. Az asztalról felragadta a karos gyertyatartót és Don Juan kezére ütött. A herceg feljajdult és eleresztette a ruha ujját, de rögtön egy nagy támlás szék mögé rejtőzött. Paoló szikrázó szemekkel és lobogó hajjal, mint egy felbőszült oroszlán rohanta meg a herceget. Madallena Alvianoval a háloszoba ajtajában állott s mig egyik kezével a gyertyatartót tartotta, addig a másikkal görcsösen Alvianoba kapaszkodott, a szokatlan látvány felizgatta, felébredt benne a régi római vér, mely lángvörösre festette a Vesta szűzek arcát a gladiatori játékoknál, minden félzlme mellett bieonyos kéjt érzett.

Alonzo a széke mellől akarta elő vonszolni a herceget, ki kétségbeesetten védi magát. A terités lecsuszott az asztalról, a virágok szanaszét, a poharak ezer cserépben a földön hevernek, a gyümölcsök a kiömlött borban össze-vissza gurulnak. Egy erős rántással Alonzo elővonszolja a herceget, maga azonban elsiklik, hanyatvágódik és a szék reá borul. Paolo és Juan, a két ellenfél egymással szemben áll. Mindkettőjük teste remeg, ajkuk halvány, szemük lázas fényben ég; összekeresztezik vasaikat. Az első szurás Paolo arcát horzsolta. A kibugygyanó vér még inkább feldühösiti, támad, a herceg ügyesen hátrál, kikerüli a csapást, de kardja kettétörve repül az ablakba, mely csörömpölve hull össze. Paolo is eldobja kardját — egyenletes küzdelmet akar — tör villog kezükben. A két férfiu test test ellen küzd. Maddalena összeharapja ajkát, közelebb simul Alvianohoz, oly közel, hogy ez érzi a leány izgatott szivverését. A küzdők a földre zuhantak, Paolo tőre mélyen a herceg nyakába furódott, A gandiai herceg csak annyi, kiált — Iddio! — A szájából vérőmlik kit szeme elfordul. Görcsösen magához szoritja Paolot és a haláltusában nyakát szoritja. Paolo arca már viola szin lesz és hörgő hangok tolulnak kebléből. Maddalena ledobja a gyertyatartót, kirántja az Alvianó tőrét és mintegy nőstény tigris a hercegre rohan, átvágja ujjait. Paolo szédülve áll fel és Maddalena karjaiba esik. Alonzó megfogja a herceget a lábánál fogva, még egyet döf rajta és az ablakhoz vonszolja, kinyitja és kidobja azon a testet. A herceg még nem halt meg, megrohanják az Orsiniek emberei és át és át döfik a vonaglót. Don Juan még körül hordozza rémesen megüvegesedő szemeit, megrázkódik egész testében és megszünik élni.

Alviano Maddalenával a háló szobába vitték Paolot, ki szintén több sebből jelentéktelen vérzett. Vörös borral megdörzsölték halántékát, öntöttek egy keveset szájába és igy nemsokára magához tért. Azután gyorsan elhagyták a dráma szinhelyét. Alonzo lenn még megvizsgálta a holttestet megrugta lábával.

— A rózsák szurnak hercegem — mormogta magában.

Azután lóra ült, a testet keresztül fektette maga előtt a nyergen és a négy orsini féle embertől követve a Tiberis felé lovagolt. Két ember előre ment, körül néztek. A part üres volt. A jelentésre Alonzo a testtel a folyó partjára lovagolt, leemeltette a testet, két ember megfogta fejénél lábánál, meglobálta és ott, hol a szemetet szokták a vizbe hányni, bedobták a Gandiai herceg élettelen testét.

— Jő messze dobtátok? — kérdé Alonzo.

— A legények igenlőleg feleltek.

Alonzo megforditotta lovát és kiséretével eltünt Sana Giacomo dei incurabili irányában.

A holdvilág ezüstös sugarai enyelegve táncoltak a habokon, melyek egyhangu mormolással folytak tova s mintha azt sugdosták volna:

Merge Tiber vitulos animosas ultor in undas.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

— (**Kézdivásárhely kérelme.**) Kézdivásárhely közönsége nevében tegnap délelőtt Kossuth Ferenc és Ráth Endre országgyülési képviselők vezetése alatt, dr. Török Andor polgármester, ifj. Kovács János városi tanácsos, dr. Varga Béla ügyész és Fejér János nagykereskedőből álló küldöttség tisztelgett Széll Kálmár miniszterelnök belügyminiszternél. A küldöttség azt hogy a szomszéd határban levő, de tényleg kézdivásárhelyiek tulajdonát képező földeket csatoltassa a kormány Kézdivásárhely területébe. Széll miniszterelnök szivesen fogadta a küldöttséget és megigérte az ügy sürgős tanulmányozását.

— **Pap Traján az esküdtszék előtt.**) Pap Traján, a Brassóban megjelenő „Gazetta Transilvaniei" cimü román lapban, mint annak felelős szerkesztője a magyarság ellen izgatott. A marosvásárhelyi kir. ügyészség e miatt vádat emelt ellene, a minek alapján Pap Traján ügye április 6-án tárgyalás alá kerül a marosvásárhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbiróság előtt.

— (**Az utcai zavargások és a rendőrség.**) A mult péntek esti tüntetések miatt a rendőrség által meginditott vizsgálat dolgában — mint Budapestről lapunknak jelentik — fordulat állott be. A vizsgálat ugyanis Tóth János rendőrfogalmazó vezette. Most az ügyet a fogalmazó kezéből kivette Rudnay főkapitány s Farkas Lajos rendőrtanácsost bizta meg a vizgálat vezetésével. Oka ennek, mint értesülünk az, hogy a kormány és a rendőrség kezd nagyobb fontosságot tulajdonitani az ügynek s erélyes, nagyszabásu vizsgálatot akar, hogy megnyugtassa a felháborodott közvéleményt. Farkas Lajos nyomban foganatositja a vizsgálatot s tegnap és ma délutánra a következő képviselőket idézte tannkul: Rákosi Viktort, Sturmann Györgyöt, Leszkay Gyulát, Gáll Sándort, Nessi Pált és Chernel Gyulát.

Tegnap kezdődtek meg az előadások a központi és a müegyetemen. Mindkét főiskolában helyre állt a csend és nyugalom. Az előadások kezdetén az ifjuság lelkesen megéljenezte a tanárokat. — Mindazonáltal nem szünt meg az ifjuság mozgalma. Minden második napon összegyülnek a müegyetem kertjében, hogy a katonai javaslatokkal szemben tanusitandó magatartásról s a még mindig késedelmező elégtétel módozatairól tanácskozzanak.

— (**Az „Erdélyrészi Méhészeti Egyesület"** szombaton, 28-án estéli 6 órakor az Erdélyi Gazdasági Egylet Petőfi-utca 7 számu gyülésterében (Bölöny-palota) méh. estélyt tart s annak befejeztével választmányi ülést, a melyre ugy az érdeklődő s különösen diák-féle társainkat, mint a választmány tagjait szivesen kéri megjelenni az elnökség nevében a titkár. Egyéb dolgaink mellett bemutattatik a Boczonádi—Szabó-féle kaptár.

— (**A honi ipar pártolása.**) Az Emke igazgató-választmányának ez irányban bocsátott ismeretes felhivására ujabban Laskai Ferenc és Fia, Kincs Samu és Zsilinszky Antal helyi kereskedők küldték be a raktárukon tartott honi iparcikkek jegyzékét.

— (**Korodi Lajos izgatási pöre.**) Annak idején többször megemlékeztünk arról a kiváló érdekességű bünpörről, mely Korodi Lajos országos képviselő dr. Orendi Gyula és dr. Liesz Ferenc ügyvéd, pángermán izgatók ellen a marosvásárhelyi esküdtbiróság előtt folyt. E pör során a marosvásárhelyi törvényszék Korodit tudvalevőleg 1 évi államfogházra s 2000 korona (100 napi államfogház) pénzbüntetésre, dr. Orendi Gyulát és dr. Liesz Ferencet pedig 6—6 havi államfogházra s 1000—1000 korona (50—50 napi államfogház) pénzbüntetésre itélte el. Gróf Lázár Miklós marosvásárhelyi kir. ügyész képviselte ebben a monstre-perben a magyar államot s illetve a vádat s az ő hatalmas vádbeszéde képezte alapját az igazságos itéletnek. Ez a hatalmas vádbeszéd most nyomtatásban is meglelent s igaz örömmel olvastuk ebből a 40 oldalra terjedő füzetből az igazságos ügyésznek nagy tanulmányra valló és nemzeti érzéstől áthatott pompás jogászi érvelését, melylyel elégtételt szerzett a megsértett magyar államesmének s kihivta az igazság sujtó hatalmát a lázadókra. Az érdekes füzetet Benkő László marosvásárhelyi könyvnyomdája állitotta ki izlésesen.

— (**A gyermek és az első feleség.**) Nagykikindáról irják: Megható jelenet játszódott le a mult héten a helybeli királyi ügyészség hivatalos helyiségében. — A kir. törvényszék bünfenyitő tanácsa előtt kettős házasság büntette miatt álló Schödt János, a kit a törvényszék kilenc hónapi börtönre el is itélt. A tárgyalásnál Fischer Margit lugosi és Krémer Teréz bobdai lakós, Schödt feleségei, mint korona-tanuk szerepeltek. — Mikor a két fiatalasszony megjelent az ügyészségen, hogy tanudijaik átvételét elismerjék, Krémer Teréz, a második feleség, egyéves kis gyermekkel a karján lépett az iroda helyiségébe. Nem tudta, hova tegye a kis gyermeket, mig aláirja a nyugtát, mire az első törvényes feleség ölbe fogta a kis gyermeket, szeretettel magához szoritotta és össze-vissza csókolta azt. Arra aztán a két csalódott nő elkezdett egymásra borulva könnyezni.

— (**Egyszerü közigazgatás.**) Egy kolozsmegyei szolgabiró sehogy se tudta leszoktatni kocsisát az ivásról. Pedig a kocsis igen jó kocsis volt, már tudniillik, ha nem ivott.... A szolgabiró ur aztán gondolt egyet s megoldotta a dolgot egyszerüen, ugy, mint a belügyminiszterium a közigazgatást. Behivatta a község valamenyi korcsmárosát magához s igy szólt hozzájuk:

— Nézzék meg ezt az embert itt! Ez az én kocsisom. Aki ennek az embernek mától kezdve szeszes italt ad, azt egyszerüen megbüntetem! Punktum, elmehetnek!

Igazán kiváncsiak vagyunk, beválik-e ez az egyszerüsitett eljárás.

— (**A báró Hirsch Mór-egyesület közgyülése.**) Nem régen tartotta hetedik évi rendes közgyülését a báró Hirsch Mór féle egyesület. A gyülést *Deáky* Albert elnök nyitotta meg, általánosságban jelezvén az egylet mult évi müködését. Az elnök megnyitója után a titkár olvasta fel részletes jelentését az elmult évről. A titkár beszámolójában kiterjeszkedett a mult évi jövedelemre. Előadása szerint az egylet tiszta nyeresége 7000 korona volt. — Az orvosok jelentéséből kivesszük a következő számadatokat: Gyógykezeltetett az egylet 1724 beteg egyént, kiknél az orvosok 2532 látogatást tettek. Egy pár jelentéktelen inditvány és a tisztviselők megválasztása után a közgyülés véget ért. — Az egyesület egyszersmind harmadik orvosul dr. Rosenberger Mórt választotta meg.

— (**Pártoljuk a hazai ipart.**) Likör, puncsszesz és rumgyár. A „Szilágyi Eleonora" likör, puncs, szesz és rumgyár, mely még 1832. évben alapittatott városunkban, 70 éves fennállása alatt a likör, puncs, szesz és rum gyártás terén nem csak itt, de hazánkban is első helyet foglalta el. Hogy gyártmányai a legtökéletesebbek, a legfényesebben igazolja az, hogy külföldről is számos megrendeléseket kapott és kap ma is s hogy London, Páris, Bécs, Budapest stb. világkiállításain első osztályu aranyérmekkel lett kitüntetve. Most, midőn minden téren arra törekszünk, hogy hazánknak ipart teremtve, azt iparos állammá tegyük és az eddig külföldre vándorolt sok milliót magunknak idehaza kössük le, — igazán méltán megérdemli e gyár, mely a magyar ipar versenyképességének már 70 év óta uttörője, hogy a fogyasztó közönség e nemü szükségleteit itt ez elsőrendü hazai forrásnál szerezze be. A gyár termékei nem olajos essenciákkal hanem kizárólag gyümölcs és növényi kivonatokból készülnek s igy nemcsak hogy azoknál sokkal finomabb izüek, de az egészségre káros hatással nem birnak. A mai kor igényeihez mérten megnagyobbitott gyártelep és főüzlethelyiség Kolozsvárott *Kossuth Lajos-utca 25. szám alatt* van s a gyártmányok palackokban ugy itt, valamint minden elsőrangu füszer üzletekben eredeti gyári áron kaphatók.

— (**Leány nem utazhat egyedül.**) A bécsi vasutakon az osztrák vasuti miniszter most érdekes intézkedést léptetett életbe. Utasitja a kalauzokat, hogy ügyeljenek utközben az erkölcsökre és azokat, a kik hangosan folytatnak trágár beszédet, intse meg. Azonkivül vigyázzon, hogy magánosan utazó fiatal leányok ne utazzanak többé férfiutasokkal egyedül. Ennek a rendeletnek érdekes előzménye van. Nemrégiben történt, hogy egy fiatal lányt, aki vonaton érkezett Bécsbe, kórházba kellett vinni, mert a vele egy szakaszban ülő urak olyan trágár beszédet folytattak, hogy a leány az izgatottságtól beteg lett. Az osztrák vasuti miniszter rendeletére ez az eset adott okot. Mi tagadás, olykor nálunk is elkelne efféle rendelet.

— (**Szerencsés számok.**) Az osztálysorsjáték pénteki huzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

30.000 koronát nyert: 13370.
25 000 koronát nyert: 23122.
15 000 koronát nyert: 60129.
10.000 koronát nyertek: 29615 49758.
5000 koronát nyert: 2315.
2000 koronát nyertek: 6624 14608 14613 22605 33556 34270 35538 41061 53618 54210 58649 59080 63186 74385 88471 97392.
1000 koronát nyertek: 7440 9370 9579 10934 12168 12656 14198 14778 16520 19735 20689 31948 33543 39970 41258 41369 43594 46091 48024 51451 56[illegible]85 57956 61378 65381 67129 73127 73192 75898 76034 77635 77778 82107 82143 82331 86922 90182 90542 97868 99269 99945 101014 103680 108839.
500 koronát nyertek: 654 3982 4515 5236 5639 7228 9975 10919 12840 13447 15422 16222 17195 17565 18626 18774 19661 20807 20990 21581 22802 25209 25685 25841 16610 26953 32892 33465 33481 36146 36970 39403 41928 46632 47495 48396 48569 52278 54199 55437 55903 56724 58648 61077 61140 61914 65480 67203 67705 70161 70783 74295 75313 75544 78651 79694 79728 80325 84606 89231 90296 92391 92779 92834 96578 97731 99746 103214 103357 103872 105677 108733 109395 109783.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

SZINHÁZ.

Szinházi müsor:

Péntek: Kéz kezet mos. [Bérlet 156. sz.)
Szombat: Bob herceg. (Bérlet 157. sz.)
Vasárnap: Délután, A doktor ur.
Este, A denevér. (Bérlet 158. sz.)

* **Bucsuzások.** A mint értesülünk K. *Árpási* Kata nem az „Arany ember"-ben, hanem a jövő vasásnap szinrekerülő »Ördög mátkája« c. népszinműben fog elbucsuzni. Ugyanezen népszinműben bucsuzik: *Sugár* Aranka is.

Gergely Giza, a jövő hét folyamán a „Lili" cimszerepében bucsuzik el.

* **Kéz kezet mos.** Harmadszor került szinre tegnap este Herczeg Ferencz mulattató vigjátéka, melyet kis-számu, de lelkes közönség hallgatott végig. A főszereplők T. Halmi Margit, Kassai, Megyeri, Szegő és Szakács jókedvvel játszották meg szerepeiket, ugy, hogy a közönség kitünően mulatott a darab kacagtató alakjain.

MÜVÉSZET.

< **Bánffy György báró hangverseny.** Szombaton este fél 8 órakor kezdődik a Vigadó nagytermében a *Bánffy* Gyurka báró müveiből rendezendü hangverseny. Az egyes énekdarabokat *Borsay* Samu karmester irta át zongoráról énekre és zenekarra és ő is gyakoroltatta be a zenekarral, A müsort következőleg állapitották meg: 1. Ballett előjáték, előadja a vonós zenekar. 2. „Br. Bánffy György, mint zeneszerző", irta és felolvassa dr. Lázár Ernő. 3. Három népdal. (1. „Volt nekem egy szép szeretőm...." 2. „Ne kérdezd, hogy mi voltam én...." 3. „Csicsergő madárkám....") Zenekar kiséret mellett énekli dr. Szöllősy Attilláné urnő. 4. Magyar ábránd, „A fekete hajó" (Gólya király) operettből, előadja a vonós-zenekar. 5. Két müdal: a) „Vigan üdvözöllek itt"; b) „Rám mosolygó...." Szövege Guidó List-től, Biró Arthur forditásában, énekli a zenekarkiséret mellett Girsik Gyula ur. 6. Melódia, előadja a vonós-zenekar. 7. Népdalegyveleg, „A nagyralátó" népszinműből, előadja a kolozsvári dalkör férfikara, vezeti Oberti karnagy. (1. „Fáj a szivem, teher neki az élet". 2. „Ne menj rózsám, ne menj el". 3, „Eddig némán is megértett". 4. „Piros alma". 8. Két müdal: a) „Dal az ősz hajról", b) „Az erdő árnyán...." Szövege gróf Kornis V.-tól, Biró Arthur forditásában, énekli zenekarkiséret mellett Zsigmond Ferencz. 9. „Keringő-csokor", szemelvények szerző 9 keringőjéből, előadja a vonós-zenekar.

Tegnap délután egy szép társaság hallgatta végig a Bánffy Gyurka dalainak próbáit. A melodiát és a ballet előjátékot játszotta a vonós zenekar. Mindkettő oly gyönyörü voltl hogy meglepte a hallgatókat. A próbán Girsik Gyula és Zsigmond Ferenc énekelték el a részükre kiosztott müdalokat, melyek a hallgatóságot ritka élvezetben fogják részesitni.

Ma d. e. lesz a Redoutban a főpróba. Este fél 8 órakor az előadás.

A hangversenyt felesleges különösen ajánlani a közönség figyelmébe. A jegyek egy részét már eladta a Neumann M. főtéri cég, mely az eladással foglalkozik.

Mint értesülünk a br. Bánffy György mai hangversenyének programmja megváltozott annyiban, hogy dr. Lázár Ernő, betegsége miatt a fölolvasást *nem tartja meg.*

MULATSÁGOK.

Jótékonycélu estély Segesvárott. A segesvári ev. ref. egyházközség ez évi április 4-én a „Csillag" vendéglő nagytermében jótékonycélu társas estélyt rendez. A rendező bizottság tagjai Somogyi István elnök. Balás Imre, Benedek Mihály, Csiszár László, Eisenlohr Ulrich, Jakabfi József. Kovács Bálint, Nagy Iván, Maurer Albert, Somodhy Lajos, Végh Ferenc. — Az estély müsora: 1. Ray-Blas. Nyitány Mendelsohntól, zongorára négy kézre, hegedüre és gördonkára. Előadják: Mätz Minna k. a., Raupenstrauch, Silbernagel és Teutsch Bapt urak. 2. Felolvasás. Tartja: Eisénlohr Ulrich ur. 3. Véráldomás. Irta: Tompa Kálmán, szavalja: Tompa Ilonka k. a. 4. Egy baleset. Irta: Gabányi. Előadják: Tompa Katinka k. a. és Ütő Sándor ur. 5. Zongorasolo. A. Reinhold. Impromtu Előadja: Mätz Minna k. a. — A hangversenyt tánc követi.

Jótékonyság.

Köszönetnyilvánitás. A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank a kolozsmegyei tanitótestület „Segély Egylet"-ének 50 koronát adományozott, mely kegyes adományért e helyen is hálás köszönetünket nyilvánitjuk. A segélyegylet nevében: Kolozsvárt, 1903. márc. 27.

Elek Gyula, egyl. elnök. *Márton Ilona*, egyl. titkár.

Táviratok

—Fővárosi és vidéki tudósitóinktól.—

A német császárné balesete.

Budapest, márc. 27. (Érk. 10 ó.) Berlinből jelentik: A császárné délután Grunewaldeban sétalovaglás-kor oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy a balkarját eltörte.

Vám- és kereskedelmi szerződések tárgyalása.

Budapest, március 27. (érk. 12 óra.) A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután megkezdte a vám- és kereskedelmi törvényjavaslatok tárgyalását.

Csávolszky Lajos kéri a tárgyalások elhalasztását, mert az ország közvéleményét most egészen a katonai javaslatok hatják át; azok uralkodnak az ország minden részében s igy e kérdés nem fogja a szükséges intensiv hatást kelteni, melyet más alkalommal ébresztene.

Széll Kálmán ellenzi a javaslatok tárgyalásának elhalasztását, mert ezek fontosabbak a katonai javaslatoknál.

Endrey Gyula husvéti szünidő után szeretné tárgyaltatni a törvényjavaslatot, mert akkor nem kell a tárgyalásokat felfüggeszteni.

A bizottság mellőzvén ez elhalasztásra vonatkozó inditványt, megkezdette a tárgyalásokat.

Rosenberg Gyula előadó hosszu beszédben kifejti a javaslat előnyeit és elfogadásra ajánlja azt.

Krasznay Ferenc utal arra, hogy az ország közvéleménye nem nyilatkozott a gazdasági kiegyezés mellett. A javaslatot nem szavazza meg.

Weisz Berthold kifejti e kérdésben nézeteit. Konstatálja, hogy ez a kiegyezés jobb az eddigieknél. Elfogadja a javaslatot.

A tárgyalások Weisz beszédével véget értek és csak kedden folytatják azt.

Holttest a sineken.

Budapest, márc. 27. (É. 12 ó.) Néhány nap előtt a Budapest—fiumei vonalon fekvő susáki állomásnál a vasuti sineken egy összeroncsolt férfi hullát találtak. — Mint most Fiuméből jelentik a hullát agnoszkálták és állitólag dr. *Szöllősy* Zsigmond fővárosi iró az illető.

A fizetésrendezési javaslat tárgyalása.

Budapest, márc. 27. (érk. 11 ó.) A pénzügyi bizottság ma folytatta a fizetésrendezési törvényjavaslat tárgyalását.

Plósz Sándor igazságügyminiszter bejelenti, hogy a javaslatnak 48 ik szakaszát, mely a birákról intézkedik, *a beérkezett folyamodványok alapján módositotta.* Bejelenti egyuttal, hogy e módositás szerint 22300 korona kiadástöbblet áll elő.

A bizottság az uj szakasz tárgyalását holnapra halasztotta.

Lipót bajor herceg elutazása.

Bécs, március 27. (Érkezett 11 óra.) Lipót bajor herceg Kis-Tapolcsányból, ahol látogatóba volt József Ágost főhercegnél, tegnap este ideérkezett és ma délelőtt Münchenbe utazott.

A kiegyezés Bécsben.

Bécs, március 27. (Érkezett 12 óra.) A kiegyezést tárgyaló bizottságban, az általános vita folyamán *Kaftán* baloldali szónok Magyarország helyzetével foglalkozott, mely esetleg illuzoriussá teheti a bizottság határozatait. Ajánlta a tárgyalás elhalasztását, mig bizonyos lesz, hogy Magyarország is megkezdheti a kiegyezés tárgyalását. A magyaroknál — ugymond — két eshetőség képzelhető. **Győz az ellenzék a véderőjavaslatok elleni harcban akkor megujul a 48 iki állapot, létrejön nem sokára a personal unio** és tárgytalanná válik a kiegyezés tárgyalása vagy legyőzetik az ellenzék és akkor annál nagyobb hévvel fog a vámközösség megszüntetésére törekedni. Készüljön el tehát a kormány mindkét eshetőségre, a mint annak idején a magyar miniszterelnök kijelentette, hogy Magyarország el van készülve a vámközösség felbontására is. Különben — fejezte be beszédét Kaftán — a vita végén erre vonatkozólag inditványt fog benyujtani.

A bolgár kabinet lemondása.

Budapest, március 27. (érk. 12 óra.) Szófiából jelentik. A fejedelem elfogadta az egész kabinet lemondást.

Elengedett halálbüntetés.

Budapest, március 27. (érk. 12 óra.) Konstantinápolyból jelentik. A szultán Agopnak, a kit Ormanian örmény pátriárka ellen elkövetett merénylete miatt halálra itéltek, elengedte a halálbüntetést.

Meggyalázott magyar cimer.

Budapest, márc. 28. (érk. reggel 3 ó. 25 p.) A zágrábi horvát diákok az este nagy tüntetést rendeztek az államvasutak üzletvezetőségénél. Főpostáról letépték, összetörték a magyar cimert. Katonaság körülzárta a magyar középületeket. A városban nagy az izgatottság.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Rip. Holnapi számunkban közöljük.

REGÉNY

Szerelem az én bünöm.

— Francia regény. —

Forditotta: **Zentai Leó.**

ELSŐ RÉSZ. (9)

Előttem a patak csendes folyása azur kék tükre, benne a régi malom mohos gyeppel boritott köveinek képe. Hátul a fák lombjainak hervatag, pirosas szine, a keserü lemondás fájó szymboluma.

Csoda-e, ha ilyen környezetben a lélek is el-elábrándozik?

Elmerengtem.

— Jónapot, Nérans kisasszony! Tehát most molnárné?

Körülnézek s jobbról Closeburn lordot látom vadászpuskájával a hátán.

— Kisasszony, ha látná képét a zöldesvereses lombok között, Istenemre, el lenne ragadtatva. Remélem vendégül lát. Egyetlen ugrás és önnél vagyok.

— Nem, Closeburn lord, maradjon csak csendesen a hol van; a malom egyedül csak az enyém.

— Nérans kisasszony nem vendégszerető; mi skótok nem vagyunk a visszautasításhoz hozzá szokva. Megérdemelné, hogy a malmot megostromoljam és rohammal bevegyem.

Láttam, hogy kész szavát beváltani és engedelmem nélkül a malomba behatolna. Egy tête-a-tête ezen a helyen sehogy sem volt inyemre s igy az ajtóhoz mentem s azt mondtam:

— A mint látja, uram, én már megyek, kegyed most jöhet.

Lehető ügyességgel leugrottam s körülkőre lépve, a patakon áthaladtam nagy aggodalom közt, hogy szemlélőm jelenlétében elcsuszom és elterülök a vizben. Szerencsémre sikerült szárazon átmenni a tulsó partra.

Ő még mindig a másik parton állott és utánam kiáltott:

— Szabad lesz most csatlakoznom?

— Nagy kedvem van nem-et mondani.

— Miért, kérem szépen?

— Miért? Furcsa kérdés egy nőhöz, mert nekem most ugy tetszik!

— Nagy bánatot okoz, hogy kegyednek ugy tetszik, de dacára annak — itt vagyok.

Három hatalmas ugrással tul volt a vizen s oldalomon állott.

Nem szóltam egy szót sem, kissé boszantott, hogy minden alkalommal feltolja magát.

— Nérans kisasszony?

— Uram?

— Kegyed nagyon kokett.

— Gondolja? No, mindenesetre öntudatlanul.

— Ez a legjobb és mindenesetre a legvonzóbb mód is annak lenni. Kegyed az első nő, a ki teljesen megfelel az én felfogásomnak: az életet a férfi számára kegyessé tenni. Nem mondták gyakran, menynyire igéző?

— Vallja be — minden kacérság nélkül mondom — ez egy cseppet se tartozik önre.

— Gondolja?

— Gondolom.

— Maga nagyon rebellis, nagyon harcias, hanem én is kitartó vagyok ám.

— De kérem, mire lehet önnek jó ez a kitartás?

— Arra, hogy köztünk minden jól végződjék.

— Nem értem, mit akar evel a »jól«-lal mondani. Ha egyáltalán nem kisértené meg többé hozzám közeledni, biztositom, hálás lennek.

— Tréfál. Hát nem tudja, hogy egyik leghivebb bámulója vagyok? Bámulója a maga sötét hajának, — hófehér arcnak, aranyos szemeinek.... melyek e pillanatban is, mikor olyan haragosan, olyan keményen néz velük rám, bearanyozzák egész arcát.

— Igazán nem hittem, uram, hogy ismételni kelljen miszerint ez a beszéd nem hozzám való. Nagyon is elfelejtkezik róla, hogy ki ön és ki vagyok én. Ha ezen a hangon folytatja, távoznom kell.

— Nem, maradjon és beszéljünk a miről akarja.

Mit is beszéltünk? Semmit. Teljességgel elégedetlen vagyok vele. Hát tényleg kokett vagyok? Hiszen annyira iparkodom minél kevésbbé feltünni, nincs más vágyam, mint csendesen zavartalanul élni.

Igy kuatattam gondolatainban, miközben szótlanul lépkedtünk egymás mellett. A nap sugarai áttörtek a sürü, az ősz és vihartól már megtépett lombsátoron. A gyenge őszi szellő egyre fujta le a fákról lábaink alá a hervadt leveleket.... Miért nem tudom a gondot lelkemből elüzni. Igen sulyosak....

Felelős szerkesztő:
Dr. PAPP JÓZSEF.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órás-üzletében
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca (Hid-u.) 2-ik sz.
(Csizhegyi fényképészetével szemben.)
Jutányos árak, alkalmi vételek. Minden e szakba vágó tárgyak javitását jótállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becserél.
1289. 319-365 Szolid kiszolgálás! 40—?

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca

Árverési hirdetmény.

Kőkert-utcza 37. és 39. számok alatt levő 3 hold kiterjedésü belsőség, melynek alsórésze gazdasági udvar és diszkert, felső része pedig a legjobb faju gyümölcsfák és szőllővel van ujonnan beültetve, a rajta levő vizvezetékkel ellátott 4 lakrészből álló uj házzal, többféle uj gazdasági épületekkel, továbbá a házsongárd feletti düllőben fekvő 16 hold szántóföldden **folyó hó 30-ik napján d. e. 10 órakor** az igazságügyi palotában 54 számu szobában **nyilt árverésen el fog adatni.**

Telefonszam 399

Tűzifa.

Stern József liszt, fűszer és tűzifa kereskedő

Wesselényi Miklós-utcza 12. szám.

Ajánlja **legjobb minőségü** többféle **tűzifáját Waggon és ölszámra,** valamint vágott fát métermázsa számra

olcsó árban

házhoz szállitva, pontos méret felelősség mellett, **viszont elárusitóknak** megfelelő árengedmény.

2292 7—30

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

VEDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utcza 7. szám, földszint. **Telefon:** 158. szám. **Levélczim:** Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. “ Sür gönyczim: „Erdélyi Gazda, Kolozsvár.“)

Czélja: Az erdélyrészi gazdaközönség támogatása *minden beszerzési és eladási ügylet alkalmával,* evégből:

Elvállal gazdáktól jövő **megbizásokat** *minden mezőgazdasági termény, állat stb. eladására,* valamint *bármely mezőgazdasági gépanyag, vagy szükséglet beszerzésére.*

Nagy sulyt helyez arra, hogy a gazdaközönséget a *legjobb minőségü vetőmagvakkal ellássa.*

Birtokeladás és vétel, jelzálog, biztositás és más, birtokosokat érdeklő ügyletekben tájékozóul, közvetitőül, esetleg megbizottként működik.

Gazdákkal szemben eljárásaiért és ténykedéseiért *munkadijat fel nem számit.*

A társaság **gazda-feleinek** minden megbizás vagy ügylet alkalmával *a legmagasabb kedvezményeket nyujtja.*

Levélbeli, sürgönyi, telefon vagy személyes tudakozódásr a társaság *azonnal dijmentes kimerítő választ és felvilágositást ad.*

Tiszta jövedelméből az Erdélyi Gazdasági Egyletnek és az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesületnek, azok *nyugdijalapjai javára 5—5%-ot ad.*

Ezen intézménynyel kapcsolatban fennáll és **ugyanott mindenkor megtekinthető** az

ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET

ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA,

(mintaraktár) 2143 42—100

melynek keretében *a legelsőrangu hazai szolid gyárak összes készitményei láthatók.*

A tavaszi idényre megérkeztek

UJDONSÁGAIM

melyeket solid jutányos áron szolgálok a n. é. közönségnek

teljes tiszteletttel

Császár Dávid

Kolozsvár, Mátyás kir. tér 23

2298 5—10

Két, jó karban levő **Seyfert-féle carambol**

billiárd asztal

2329 1—x

jutányos áron eladó. Mátyás király-u. 4 sz. a.

LÁZÁR ÁRON

férfi szabó műterme

KOLOZSVÁRT, Jókai-utcza 10 sz.

Ajánlja a legkényesebb igényeket is kielégitő

férfi-szabó műtermét

a nagyérdemü közönség figyelmébe, hol a legujabb divatu **angol, franczia** és **magyar** gyártmányu szövetekből rendkivül nagy raktárt tart s azokat a legujabb divat szerint csakis elsőrangu munkásokkal dolgoztatja fel.

Különös figyelmet érdemel a **tavaszi** és **nyári** idényre megérkezett legujabb mintáju szövetei, a melynek megtekintésére nagyrabecsült megrendelőit és a n. é. közönséget ez uton hivja meg.

A nálam készült ruhákat ingyen vasalom és javitom.

Kedvező részletfizetési feltételek! Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

2229 14—10

Izléses **könyvnyomdai munkákat** legolcsóbban készit **Gombos Ferencz** Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt.

Havas Lázár festék- és kefeáruk nagy és kicsinybeni raktára Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utcza 13. szám.

Festék áruk minden szinben olajba törve és por alakban. **Brunolin zomá cz** (email) több szinben. **Benzin, sósav, enyv, Linélium** (szeszpadlólakk), **szalmakalap lakkok,** butor- és épület lakkok. **Disztitó és szineló** vegyi festékek. Valódi **szinarany- és ércz-** (meteal) lap és bronzpor bármely szinben. **Kötőző hárs,** tisztitó-szerek. **Aczélforgács, aczélkések,** szarvasbőr székülés, szivacs. **Strobencz-féle lenolaj, kencze** (firneisz), gépolaj, mécsolaj, lenmagolaj, repczeolaj, halzsir, terpentin és terpentin-szesz. — **Ólcsöves** (tubos) festék bármely szinben. **Sellakk, vaslakk, bőrlakk.** — Szegedi mosószappan. — Székfonó nád. Borotva fenő-eszközök.

Kizárólag hazai gyártmány:

Kefe-áruk: ruha, haj, óra, ezüst takarító, butor, billiárd, kalap, üveg és closett stb. mosó, surló, fényesitő, ló, marha kefék, meszelők és seprők, továbbá nagy raktár minden létező alak és minőségben, ecsetek, porolók, kokusz stb. **Lábtörlők** nagy választékban. Bontó, por és hajfésük. Fog-, körröm- és bajusz-kefék, bajusz-pedrők (Royko-féle tisza-ujlaki is) minden szinben. bajuszkötők. Illatszerek minden gyártmány igen olcsó árak mellett. Borotválkozó szappan és szappankrém és minden borotválkozó eszközök. Fogtakarító, porpaszta és szájviz, fejmosó, hajfesték, fekete, barna és szőke szinben. **Tyukszemirtó.**

2332 2—50

A zsuki birtok eladása folytán eladásra kerül a **Bakó-féle jóhirü vörös bordeauxi**

borkészlet is.

Közelebbi felvilágositással szolgál

BERDENICH GYŐZŐ mérnök

Budapest, Óvoda-utcza 23. vagy április hó 2—8-ig Kolozsvártt „New-York“ szállóban és az alsó-zsuki kastélyban.

Kiadó irodahelyiség!!

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 23. sz. a. két szép világos szoba és egy nagy terem, emeleten, irodának azonnal kiadó!

2336 1—3

Értekezhetni: **RÉGENI GYÖRGYNÉL.**

Bittó Rezső

2141 2—100

Kolozsvár, úri divat különlegességek üzlete

Mátyás király-tér 12. sz.

Mélyen tisztelt vevőim szives figyelmét felhivom a megérkezett

Tavaszi ujdonságokra.

Divatos és czélszerü loden Raglanok és eső-köpenyegekre. Legujabb állásu kemény és puha, angol és francia divatu **kalapok.**

ÚRI fehérnemüek nagy választékban és annak méret szerinti készitése.

Szép választék a legdivatosabb szines Zephyr és batiszt **ingekben.**

Divatos, izléses nyakkendők nagy választékban.

Állandó nagy **raktáron** magyar gyártmányu finom és jó **KALAPOK,** czipők, kesztyük, harisnyák, zsebkendők, sétabotok. — Az érdeklődő közönség szives figyelmét felhivom kirakataim megtekintésére, melyek változtatva lesznek. Az ujdonságok láthatók

Edények és evőeszközök a legjutányosabban kikölcsönöztetnek.

Valódi fiumei petroleum házhoz szállitva.

Régeni György Utódai, Kerekes Testvérek

épület üveg-, porczellán-, tükör-, képráma-, lécz-, kocsilámpa és petroleum raktára Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utcza 4.

Ajánljuk **dusan** felszerelt raktárunkat, **háztartási** és **konyhaberendezésekből, függő** és **asztali lámpák, eredeti gyári áron árjegyzék szerint,** étkező-, teás-, kávés-, vizes- és sörös készletek a legegyszerübtől a legdiszesebb kivitelig.

Kép-, valamint tükörrámákat a legjutányosabban és legrövidebb idő alatt készitünk.

Valódi fiumei petroleum és császárolaj, saját kannákban, házhoz szállitva.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását kérjük teljes tisztelettel

Régeni György Utóda Kerekes Testvérek.

2296 5—5

Valódi fiumei császárolaj.

Ablakjavitások és uj épületek üvegezése a legjutányosabban eszközöltetnek.

Az első kötet most jelent meg!!!

Egyetemes Irodalomtörténet

Tudományos irodalmunk legjelesebb képviselőinek közreműködésével szerkeszti

Dr. Heinrich Gusztáv, egyet. tanár

5 kötetben, diszkötésben, gazdag és művészi illusztrációkkal **100 korona.**

Az „Egyetemes Irodalomtörténet“ magyar nyelven az első, az egész világ irodalmát összefoglaló mű lesz.

Az „Egyetemes Irodalomtörténet“ nem csupán becses, hézagpótló lesz irodalmunkban, hanem annak dísze és büszkesége is.

Megrendelhető lapunk olvasói által kiadóhivatalunk utján

3 kor. havi részletfizetésre is.

Tessék az **„Előfizetési ív“**-et kivágni s aláirva czimünkre boritékban beküldeni.

Előfizetési ív.

A **„Korvin Mátyás“** Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság **Kolozsvárt,** előfizetési felhivást bocsát ki a következő műre:

„Egyetemes Irodalomtörténet“

szerk. Dr. Heinrich Gusztáv, megjelenik 5 kötetben. A teljes mű ára diszkötésben **100 korona. Előfizetési föltételek:** A mű **100** koronáért **3** koronas havi részlet mellett szállittatik a megjelenés sorrendjében.

A részletek a szállitástól kezdődőleg minden hó 1-én a **Korvin Mátyás Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság pénztáránál Kolozsvárt** fizetendők mindaddig, mig a mű teljes vételára kiegyenlitve nincs. A részletek be nem tartása esetében a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámitása mellett postai megbizással beszedni melynek be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszünik és az egész mű vételára esedékessé válik. **Az első részlet a szállitáskor utánvétetik**

A fenti előfizetési feltételeket elfogadom, külön kikötést nem teszek és ezek alapján a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett ezennel megrendelem az »UJSÁG« kiadóhivatala utján a fentnevezett munkát 5 kötetben 100 korona vételárért, fizetendő a szállitástól kezdődőleg 3 koronás havi részletekben, Kolozsvárt, a Korvin Mátyás Könyvkereskedő Részvénytársaság pénztáránál.

Külön kikötés: .....

Lakhely és kelet: .....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....

(Tessék olvashatóan aláirni.)

Butorok.

A Fodor József-czég Szentegyház-utczai butorraktárában most a következő árakban kaphatók:

1 teljes hálószoba berendezés 110, 140, 170, 220 frt és feljebb;

1 teljes ebédlő berendezés 120, 150, 190, 250 frt és feljebb;

1 teljes szalon berendezés 170, 240, 320, 400 frt és feljebb;

1 teljes leányszoba berendezés 160 frt és feljebb.

Azonkivül szekrények, kredenczek, ebédlő, játszó-, szalon- és varróasztalok, szalon garniturák, képek, gobelinek, függönyök és egyéb berendezési tárgyak a legjutányosabb árban.

Fodor József butorgyáros Szentegyház-utczai butor-üzlethelyisége április 1-ére kiadó.

2269 11—*

MEGNYILT.

Réti Sándor férfi-ruha és szabó üzlete

a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju szövetekben. Különlegességek gyermekruhákban.

2179 43—*

Mérték utáni megrendelések

Kitünő szabással

eszközöltetnek.

Nyomatott Gombos Ferencz lyceum könyv nyomdájában Kolozsvárt

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală – BCU Cluj-Napoca